

Znamení Moci

I

Bylo k zalknutí

Nikoli naráz
nikoli všichni najednou
ale nenápadně a tu a tam
tak jak zněl příkaz dne
nepozorovaně se rozkládat
poslední zbytky minulosti se vytrácely

Staré závazky beztak už mrtvé z nich tiše padaly
v tom malomocenství zhoubnějším než lepra tropická
neboť slyšet bez uší, dýchat bez nosu, hovořit bez jazyka
nebylo nikdy ani tak zlé ani tak nemožné jak tento stav
obnaženosti naveskrz, kdy se od nich trhaly celé věky
Přátelství přecházela, krajiny samý škrt
nezadržitelně se smazávaly
Až najednou jim bylo řečeno, že neměli dětství
že nikdy nebyli mladí, že nikdy nezestárnou

Přes nesmírný počet
každý byl sám
bez jistoty o svém narození
zatímco smrt je obcházela
své setkání s nimi promítajíc
na bílé plátno budoucnosti
ta stále bližší a stále skutečnější
jediná jistota
jež zbývala jim...

Zas jako tenkrát
a potom tak často
procházel jsem ulicemi, z nichž byl čas vymetený
ulicemi sterilizovanými, jež nemohly mít pokračování
tady na zemi ani na žádné jiné planetě v žádném jiném
vesmíru
Tady už nezáleželo na tom, zda přichází podzim či jaro
nastává
a tím méně, zda je to zrána nebo se začne smrákat hned
ačkoli všechno nasvědčovalo tomu
že je pozdě
příliš pozdě, aby to mohlo být v některém jistém dni
v některém jistém roce našeho letopočtu

Stromy stejně trčely holé a sníh tolik měl jinotajů
že jeho pád a jeho tání pod nohama davů
jeho něžné a chladné doteky na tváři spěchajících
zůstávaly nepochopitelné
jako nevtíravý a přece tak důrazný pokyn z neznáma
které se naučili pomíjet jako všechno
co nemělo pečeť moci

Jak v Dantově Infernu

mezi domy, jež stály nakřivo
do kruhu stále štváli se

Bylo to k smíchu a bylo to k pláči
s tou jejich svobodou
Mysleli, že myslí, mysleli, že mluví, mysleli, že jdou
cokoli a kamkoli se jim uráčí
a zatím se smekali po hladké stěně nálevky malströmu
v kruzích stále menších
s jedinou svobodou zrn obilných, jež mají být rozdracena
pro potravu obrů tak nelidských
že kamení nad tím neříkalo
Ale protože odnikud nepřicházeli, nemohli nikam dospět
Všechno běželo pouze naoko
a už dlouho
přes ten chvat se tady nic nedělo
přes ten lomoz tu vládlo ticho Zvěrokruhu
ticho, v němž bylo slyšet dosud nepostřehnutelné hřímání
hněvu
úpění lásky
a hlas svědomí, jenž překřičel všechny ampliony
rozléhaje se oblohou vyprázdněnou až k poslední
hvězdokupě
vesmíru děravého
z kterého dulo hrůzou...

A v té chvíli
já se zděsil
co se to stalo s člověkem
co se to stalo s jeho tváří
ve které, jak jsem viděl, se neobráželo seabeměně
z dvanácté hodiny historie, jež měla nastat
Přesně tak, jak si to přáli hlasatelé Šťastného Živočicha
bylo prázdno před očima a bylo prázdno za očima
Vychvalování zubní pasty se neslo jak rouhání
v samém sousedství chrámů, jejichž zvonům
a jejichž varhanám bylo z nedopatření ještě dopřáno
úpět a oslavovat

Sem tam se někdo pokřičoval
ale pořád nebylo ještě jisto
zda je to kříž na počátku čehosi nového
nebo zda podle všeho
Křížování bude potřeba opakovat

Nebyli studení a nebyli horcí
Odporná příchut' vlažnosti nutila Boží Ústa
s hněvem je vyplivovat
do stále větší opuštěnosti
té ohrady času vždy mezi dvěma převraty
ve kterých se nepřevrátilo vůbec nic

Stromy stály, kamení leželo
z roztráštěného Sloupu Svrchovanosti
toho, co je nahoře, nad tím, co je dole

a teď bahno napodobilo
pohybem vzpoury
jeho bohoslužebnou přímou
stříkajíc k nebi své neuznání
své neuznání jediné opravdové vlády
své neuznání jediné opravdové vlády nad světem

II

Říkáte, že začíná venku mráz
a naše dva přestárlé oleandry a palmu vychrtlou
je třeba z balkonu přenést na schodiště
a červený amarylis, má-li zjara kvést
do šera v chodbě uklidit...

Ale nadarmo jsme snesli zásoby do sklepa
utěsnili okna a čerstvě je zatmelili
nadarmo jsme kdejakou škvíru sádrou ucpali
Čas sibiřský táhne, čas sibiřský profukuje
a nejsou to jen vrabci, kdo třesou se zimomřivě
a nejsou to jen zčernalé astry na záhonech

III

Utíkal jsem a zase se vracel
a všude jsem se setkával s troskami, z nichž kouřila
hudba
naléhavá, byť nepochopitelná všem, kteří nevěděli
že Bůh myslí orchestrálně

A bylo zvěstováno

Když nechtějí připustit, abych byl pánem jejich domů, jež
stojí
abych vstupoval v jejich těla teplá a plná krve
budu pánem jejich sutin
budu pánem jejich kostí

Hyena a sup jsou také má zvířata
a oheň patří mezi mé posly nejhbitější

A ta slova, jež kouřila s hudbou
z trosek všudypřítomných
byla hrozná
nejen básníkům, kteří už nevěděli
že Bůh myslí orchestrálně
a že také děsivý buben prázdna má důvod svůj
ale i všem
uspávaným a uspávajícím
našeptáváním útěchářů

Byla hrozná
protože nedocházela sluchu
a nedalo se čekat, že jim bude porozuměno dříve

než kámen a kost
jediní pozůstalí
budou žalovat hvězdám - - -

Zas jako tenkrát
a potom tak často
procházel jsem ulicemi, z nichž byl čas vymetený
ulicemi sterilizovanými, jež nemohly míti pokračování
tady na zemi ani na žádné jiné planetě v žádném jiném
vesmíru

Bylo to poslední jednání tragédie
nešťastných davů sbíhajících se na všech náměstích světa

Šířila se z nich úzkost a tma
a všichni byli poznamenáni smutkem pohřebním
jímž naděje prokmitala
tu i tam
jako by se ještě v poslední chvíli
rozpomenuli na plamennou vyzvu Prošťáčka Božího
a oplakávali Tvář Umučenou
vznášející se nad nimi v slítovnosti
z Kalvárie kupodivu blízké
tomuto místu a této chvíli -

Pochopil jsem
Krev Beránka Velkonočního skrápěla všechny
a přes celou historii
rozptýlené kosti Adamovy se sbíraly s úpěním
plným nevyslovnosti hudby, plným nevyslovnosti
katedrál
v jediné Tělo, jehož žádná částička nám nemůže být
lhostejná
Nemůžeme nemilovat ani nejbzdálenější příslušníky
nejvzdálenějších plemen
tím méně všechny své...

Tady však
dějiny přestávaly
jak přibývalo netečnosti
jak přibývalo souhlasu netečnosti
aby kdekoli za rohem
s vyloučením veřejnosti a přece ne dosti potmě
a přece ne dosti nenápadně Kohosi zvolna svlékali

Mohl to být kdokoli, vždy bezbranný, jeden a všichni
Mohl to být kdokoli, když upadl v jejich ruce
neměl podoby ani krásy
aby se nám tím strašněji podobal
Muž Bolesti

Dělo se to všechno jak příprava
pro onen úkon ještě daleko hroznější
který se už jednou dokonal
a není jej možno opakovat

ale je možno jej kdykoli napodobit
ve sklepeních, na půdách, v lesích
A protože těla tryzněných nesla zřetelnou podobu kříže
když v největším soužení
rozpřahovali ruce
zbývala pořád jistota byt' slabá, že zůstáváme
třebaže docela na okraji, třebaže v nejdlejší čtvrti
Augustinova Města Božího
a že nebudem pomínuti

Nevěděli, co činí a co činiti dopouštějí
A jenom divné jim bylo, když domů přijdou
proč doma nejsou za všemi dveřmi zavřenými
Proč žádná stěna, žádné ústřední topení, žádná houně
žádný kovotěs ani polštáře v oknech nic platny nejsou
proti tomu, jak u nich táhne
Mrazilo je, nedovedli se zbavit pocitu přítomnosti
Kohosi, kdo neodcházel
ale byl zde
stejný a zase docela jiný než Tamtenvenku
a jeho místo vždy mezi dvěma
ať si počínali sebezbedněji, sebevíc beze svědků
zapomínající, že z každého soukromí vede okno
ve veliké venku, ve veliké účastenství
z něhož úniku není

Jejich tváře s tím hladovým smutkem podvedených
mlčely děsně, zatímco kamení slyšet bylo a domy
stíženy hroznou vyrážkou
ukazovaly nestoudně hanebnosti páchané v jejich zdech
jako by se dusily zácpou ve střevech odpadového vedení
a výkaly se jim rozlévaly pod omítkou
třebaže na pohled
bylo všude tak uklizeno a zdravotně bez námitek

Ale necítili se doma, vodovod poplakával
hlasem dítěte, jemuž nedovolili přijít na svět
A teď se jich na ně ptali
mrtví, když v podlaze zapraskalo, stůl povzdych si
ale protože se nikdy nenarodilo, nemohlo ani zemřít
nemohlo býti jedním z nich
což je něco docela jiného
než nebýt vůbec

A to se už zhoľa nechápalo
v tomto kruhu pekla
a nebyl také
kdo by jim řekl
že byli podvedeni
a že ten Cizinec, že ten Host
jehož děsivě obřadnému svlékání
museli přihlížet
na slavnostech, schůzích a soudech
je týž, jehož trýzní mezi sebou

za staženými záclonami
s vyloučením veřejnosti lidské i andělské
pasouce se na jeho bezbrannosti
tak zcela po domácku

Nebyl
kdo by jim řekl
a nedostávalo se ani slova ani jiného posunku
jak se dorozumět o věci, která začínala tak blízko
mezi srdcem a ústy
a jejíhož konce se nebylo možno dohlédnout
ani v nejdlejších záhybech minulosti

Nebylo slov a nebylo úst, jež řekla by je
že čím více se rozpoutávají sami v sobě
tím těsnější pouto je svírá zvenčí
a že když sami v sobě už založili
panství nikoho
ani jejich domy ani jejich těla ani jejich děti
jim nepatří, ale jsou nikoho
A když ruce, jež jsou nikoho
sahají po věcech, jež jsou nikoho
a když nohy, jež jsou nikoho
chodí po cestách, jež jsou nikoho
tu Nikdo - ten hrozný pán
otroctví nastoluje -

Bylo pozdě
pro mnohé už navždy
a ten pan Nikdo hrozně řádil
strháváje z nich poslední zbytky vzájemnosti
aby se už nepodobali ničemu jinému nežli Kříži
a nesli zase
o kousek dál
k Zemi zaslíbené
k zeleným pastvám budoucnosti stále se vzdalujícím
toto Znamení moci
Znamení jediné opravdové moci
Znamení jediné opravdové moci nad světem

IV

Všeho bylo namále
jako v Ninive, jako v Hirošimě

Jako by ji nedržela už ruka
dost jemná a pozorná
děsila
porcelánová křehkost všeho

Sníh tál
kamení tálo
a za té oblevy
město navečer přešlapovalo v blátě

jak stádo tuleňů
vyluzující protáhlý naříkavý pískot
na znamení své nespokojenosti a svého strachu

A potom
jak se stmívalo
barvy jedovaté vyplouvaly na povrch šera jak leklé ryby
zvěstující prudkou otravu hlubin
života, který chátral

Nebylo záruky
Tak daleko sahala nejistota, jak daleko sahal člověk
Sem tam se něco postavilo, však bourání bylo víc
Sem tam se něco našlo, však hrozivě rostl seznam ztrát
A co chvíli nějaká moc, nějaká hvězda děsivá
rozplynuly se s trochou křiku a s trochou krve
jakoby nic
a jenom cesty se urovnaly
pro to, co přicházelo

A zatím
věci držely k sobě
v souručenství tak pevném, až záviděl jsem
Nikdo nedovedl způsobit, aby se rozednilo
nikdo nedovedl zabránit, aby se nesetmělo
Stromy stály a stačilo jim, že stojí, kam vsadili je
chystající se poslušně v tom sychravém poprchání
na jaro, jež zdaleka nadcházelo

Ale bylo to všechno jen pozadí
ta hlína, jež syrově vzdouvala se, a lesy a mračna
propíchaná komíny
jako by nebylo už venkova s klekáním
a celý svět jediné rozlézající se předměstí
s tou třaskavou směsí slz, kouře a vzpoury a neštěstí
kde každý okamžik nastupoval vybaven plnou mocí
vše rozhodnout

Bylo to jen nesmírné chmurné panoráma
otáčivého jeviště planety Země
jež se zažihalo a stmívalo
jak den a noc
nad výjevy hry, jež hodně už pokročila
bez opakování, ale s herci vždy novými
bez diváků, protože všichni byli v tom

Nedalo se už zjistit
kdy začaly tyto mystérie
Bylo to nepochybně tak dávno
Kruhový obzor scény se děsivě rozšiřoval
a ze všech stran a od všech národů se sbíhaly cesty
plné diváků účastníků
této hry pašijové
jež se měla podle všeho už skončit

A třebaže jich bylo nejméně tolik
co hvězd
každý šel cestou svou
vlastní svou cestou křížovou
A ten kříž, který nesli
měl přesně rozměr a váhu
jejich svobody, které se odřikali
Ale nikdo si jí nežádal
a všichni chtěj nechtěj směřovali k jednomu místu
trochu výše
nad rovinou událostí, které se převalovaly jako mraky

nemohouce mít už jiný význam než zvýšit trýzeň
těch křížonošů

Byli připraveni o jakýsi jim už neznámý vzácný smysl
že se dívali a přec neviděli
Kámen úrazu, který nedovedli překročit
Klopýtali a břemeno těžko
jak v nekonečných průvodech vystupovali k návrší
které nebylo dosud vidět
ale jeho určení dalo se tušit
a já věděl, že se to stane blízko
mnohé naše jsem poznával
a všemi pronikala jediná stejná hrůza
z toho, co přijde
však bez Krista tentokrát -

Řekli mi
že je to záležitost jen lidská
toto nakupení bolesti, ta hrozná hra
která ostatně probíhala jen před dveřmi Chrámu
z něhož jsme se vyloučili po způsobu těch dryáčnických
her velkonočních
vychvalujících nestoudně masti a drahé koření
zbožným ženám, jež se chystaly pochovat Spasitele
který už zatím z mrtvých vstal

Ale zde
nebylo zmrtvýchvstání
Byli mučení, ale nebyli mučedníci
Byli stíhání, a žádný z nich Pavel
Mečem Ducha se rozpřahující
proti temnotám, které houstly

Ještě si vykračoval
pan Kráva
tvář plivátko
své smýšlení připjaté na kabátě
poslední harcovník poslední vzpoury
předem prohrané
po níž už nezbyvalo proti čemu se bouřit

Myšlenka Boží
vykázaná už tolikrát

mimo dosah jejich vlastního dobrodružství
vracela se teď hrozivá
nedozírně se zpřítomňujíc
jako celé to nesmírné slavné panoráma
otáčivého jeviště planety Země
na němž se mají odehrávat
poslední věci člověka

Stmívalo se
nebylo vidět na krok
ani do minulosti ani do budoucnosti
zatímco mrtvých jen přibývalo
neskonale a neskonale
Ale počínali si všichni tak tiše
nemajíce už potřeb žádných
šatu ani pokrmu
a také pohybovat se nemuseli
jsouce zde a zároveň na všech místech
Jim patřila země, jim patřil příští čas

Stmívalo se tmou studenou
v níž jediné světlo
rostlo a šířilo se
Dětská dlaň by je přikryla
a všechny oči po něm se obracely
a všechny oči s dychtivostí a hrůzou po něm se obracely
po té pšeničné záři
vycházející z oken Chrámu
kterému bylo z nedopatření ještě dopřáno
úpět a oslavovat

Ukazovali si tam dovnitř
přes divadlo světa tam dovnitř Chrámu
tam na místo, kde se dokonával
v hře světél, v hře zvonků
jediný Děj
pro nějž se všechno děje
Hostina, kde jsou všichni
od Abela Spravedlivého až k posledním vyvoleným
zdvíhání rukou Slova a zdvíhání rukou Ducha
v radost bez mráčku

To je ten střed, zkroušeně vyznávali
Svaty Bože, Svatý Silný, Svatý Nesmrtelný

A nebylo na světě barvy ani zvuku ani vůně
která by nehledala své uplatnění
a svůj význam
v tomto nepřetržitém obřadu, v jehož tichu
hvězdy hořely na svých místech a řeky tekly
unášejíce na svém studeném lesklém hadím hřbetě
obrazy ráje ztraceného -

A já viděl, já viděl, jak vzdaluje se
ta blaženost určená pro nás

nezadržitelně
zatímco na všech návrších země
Kalvárie bez Krista vyvstávaly

V

Teď nebo nikdy
říkali si v ustrašenosti, když slyšet bylo
ty zvěsti šeptem
které se nedaly potvrdit ani vyvrátit
a mohlo to být znamení počínající obrody
anebo jen další nevyhnutelné klesání
kdy všichni nás opustili
a tak jako tak
ukřižování blíží se

Teď nebo nikdy
říkaly si rodičky ve čtvrtích sebevrahů
vynášejíce na slunce nemluvnátka svá
chlapečky v modrém, děvčátka v růžovém
zatímco kosi prozpěvovali ze zahrad
a nevinnost byla ustavičně na postupu jak oheň
stravujíc nečistotu, již všude přibývalo

Teď nebo nikdy, říkal si svět
a myslel přitom na svůj poslední pokus odpravit
beze svědků
Chudáka, jehož krev tekla ze všech ran
vyslýcháných, svlékaných, ubíjených
kolujíc tady i v osadách lidojedů
jako jedině platné oběživo
po celém Městě Božím
jako jedině platné znamení moci
jako jedině platné znamení moci nad světem

VI

Byla jich hrstka
zrovna jak zrní v hlíně
spravedlivých a milosrdných
a touto setbou se obrozovala zem

Vždycky tomu tak bylo
Vždycky tomu tak bude

Duch, který nezahálí
nikdy a nikde
a jestliže jste ucpali všechna ústa
aby nemohl promluvit
jsou zde ještě nemluvnátka, jsou zde ještě umírající
tito sousedé tmy počáteční a tmy konečné
a jejich ústa hořkostí stejnou stažená
úsměvem stejně blaženým
vyznávají

A když teď hledím
z dna zahrady do mladého listí
do mladého zpola jen rozvitého listí
jež se chvěje na konci větví jak praporky Resurrexit
zem pode mnou kolébá se
jak do srdce zasažená
sem a tam

Vidím ten pohyb ve vrcholcích stromů
sem a tam a sem a tam
a kdybych jej neviděl, cítím přece
proti blankytu skřivánčímu to tiché a neúnavné kývání
které opakují i věže a komíny
a všechno, co nad zem ční
Zem pode mnou v nesmírné bolesti kolébá se
jako ten, kdo nechce či nemůže nahlas křičet
a její vůně a její vánky jsou jediny tichy nářek
kterému málo schází
aby byl chvalo zpěvem

A to málo, co schází, to vy jí odpíráte
pan Nikdo a vy
to vám tak záleží na tom
aby dějiny nepřekročily dopoledne Velkého pátku
a řev ulice jeruzalémské
dále se rozléhal po všech městech světa
Dál otvírá měšec vaše temná ruka
a cinká groš Jidášův
cinkají mince, jež kupují prodejného
jemuž se říká Lid
a kořalka, která tekla
pro pacholky Pilátovy
u dna ještě není

Všechno hlasování
děje se dosud mezi Kristem a Barabášem
a už napřed je postaráno
o výsledek týž

Ukřížuj! Ukřížuj

A zem pode mnou v nesmírné bolesti kolébá se
s vašimi slavnostmi, s vašimi mučírny
ta Matka Žalu
které nechcete dovolit
aby přestala kvílet
aby přestala rukama lomit tiše se kývajíc
když přes všechny časy a přes všechna místa
prodlužujete podívanou
jež se měla už skončit

Vaše moc je veliká
a váš strach ještě větší
před tou nocí ze soboty na neděli
před tou Velikou Nocí, kdy stalo se

co v slepotě své neuznáte
co svými třesky plesky jen zamlouváte
když na to přijde řeč

Ale něco se změnilo, a vy to víte
Čas je jiný, čas po Vzkříšení
a také v ponížení a také ve smrti
je cosi jinak. A to vy nevíte
Svět vzhůru nohama, ten váš svět
a od té chvíle
toho jediného skutečného převratu, té jediné skutečné
revoluce
přes všechny vaše předpoklady
přichází vždycky závěr
jiný, než čekali jste

Třtina nalomená se nezlomila
knot, který doutnal, nezhasl

Každý rok
znova to dokazuje
Povídejte si o Persefoně a jejích návratech z podsvětí
Nebudete tím ani moudřejší ani šťastnější
zatímco prostší, zatímco krásnější přiznat je
že každý lístek s Kristem se rozvíje -
A jako na svatého Fabiána a Šebestiána
štěpy spaly stojíce oblečené
v košíkách lýka, v kabátech kůry
a kromě havranů krákorajících, že na všechny dojde
nic nenasvědčovalo nějaké větší změně
v kořenech ani ve hvězdách

tak dnes
vrkáním holoubků doutná vzduch
a vánky, o kterých ještě včera jsme nevěděli
dešťíky, na jejichž bosý cupot jsme zapomněli
přišly a těšily

Ó zatvrzelosti, jež prolamuješ se v slzách
a najednou
vražedníkům se protíví dále vraždit
mučitelé mají dost svého řemesla
Naříkají si, že se jim udělala zas duše
a co nevidět budou stát celí v květu
ve velikonoční zahradě tohoto léta

Je to zahrada mého dětství, zahrada dětství světa
a tenkrát
vždy na Zelený čtvrtek jsme ji k večeru zametali
a trávník zářil a jabloně zářily vlhké mízou
zatímco zvony odletěly už do Říma
odkud se vrátí s tou jedinou zvěstí, jež stojí za to
by se hlásala ustavičně
Aleluja...

A teď
ať chcete či nechcete je už mnoho dní, mnoho věků
po Zmrtvýchvstání Páně
Po všech kostelích se čte evangelium o Kristu Vzkříšeném
jenž vstupoval dveřmi zavřenými
Nic nespravíte proti tomuto Dechu
a zbytečna už jsou vaše těsnění, vaše houně
Okna se otvírají a na celém světě dychají lidé jeden
vzduch
a jejich prsty a jejich řasy obaluje jediné stejné ovzduší
jako lesy, jako ledovce, jako oceány

Nic nepořídíte proti té Přítomnosti
jež do posledního místečka naplňuje už vesmír
Nadarmo jste podplatili vojáky, aby řekli
že za noci přišli učedníci a ukradli jej, když spali
Nadarmo se rozhlašuje ta řeč mezi vámi až do dneška
Nepodařilo se jí zakalit ani zmenšit
to Vzkříšené Slunce, jež vykročilo
celou šíří obřích svých prsou naléhajíc
na dveře a okna

Třeste se
nikam se před ním neschováte
Nelítostné jak láska
vniká až v nejtmaší kouty, kde v bídě své
vyhřezá vaše hanba
svatokrádežně schraňovaná už nevím jak dlouho,
co naposled
tady se uklízelo

Bude hned vykřikováno po střeších
co jste si šeptali na svých ložích
z úst do ucha
Ukazuje se smýšlení mnohých

Ale protože nemají vlastních tváří
nosí je na kabátech
to své smýšlení
na kterém nezáleží už zbla
tak jako na jejich tlachání
bohaprázdném, liduprázdném
neboť to není jejich smýšlení, to nejsou jejich slova
tolikrát přehučená
v této chvíli, kdy hvězdy se přiblížily
aby byly svědky závěru mysterií
v němž se Bůh nepochybně zas ukáže
jako poražený

Neboť meč zůstal
a jen srdce, jímž pronik, se skrylo nám
O Maria
hledal jsem Tě spěchaje po ulicích jeruzalémských
Stav obležení se blížil a všude
ó Maria, matko zástupů

viděl jsem ty tváře, mnoho tváří s úšklebkem
přilepeným
který z nich padal, takže si jej nasazovali poznovu
sobě i navzájem
všechno jedno v té hrůze
před pohledem tváří v tvář

A to bylo to jejich smýšlení
ten úšklebek společný nerozlučně

Co na tom
Bůh ustavičně porážen vítězí
Člověk ustavičně vítězí nakonec poražen
a ti, kteří na kříž přibíjeli, jsou na kříž přibiti -
Co na tom, když pan Nikdo svýma temnými
bezejmennými rukama
sám beze jména už sahá
po koruně vítězství
Jen Kříž se pohne, Kříž Čihošťský
a jen pár lidí to zahlédne
zatímco Michael Archanděl
čeká rozpřážen a jeho meč vlasatice
nerozčísne ovzduší světa

Nikdy se nedočkáte, že by Bůh nestál v slově
a nějakým zvláštním a neslýchaným zásahem do hry
dřív než se skončí
o vlások zkrátil svobodu člověkovu
Vaše myšlenky nejsou jeho myšlenky
Nesníží se k násilí a jeho pohled upřený
z lidské blízkosti
na každého z nás
nezavře se ani neunaví v té trpělivosti plné slitování
jako by se nebylo stalo nic zvláštního
před chvílí ani tenkrát
pod stromy Ráje

Je to On
V tichosti vánku poledního
Je na nás, abychom také ztichli
před tou tváří Ženicha, který přichází
A jestliže k národům a jestliže k světu
hovoří jako oheň a jako kladivo rozrážející skálu
u tebe jen klepe s prosbou za prominutí, že vyrušuje
Stojí za dveřmi a klepe neodbytně a hned se omlouvá
O tebe se uchází, aby tě získal tak jak jsi plny špíny

Není třeba dělat se lepším před tou Tváří, jež prohlíží
tě skrz naskrz
s přísností shovívavou, shovívavostí přísnou
ten pohled upřený
Je ti před ním nevolno, šilháš stranou, posloucháš staré
pomluvy
odnaproti, zvedle anebo skrze strop
zatímco on stojí a čeká, zda vpustíš jej

ten cizí člověk, jehož právě při vyslýchání ztýrali
tvář uštvaná, mírná, tvář bližního, Boha tvého
které se všichni tak podobáme

Ach říkám vám, nechte už řeči o výrobě, nadvýrobě
a podvýrobě
Nechte už slov, jež sypou se suchá a tvrdá a jalová
ten písek pouště světa, který nás v sobě pohřbívá
Říkám vám, nevycházejí z úst, kde jazyk a zuby a rty
čláknou teplý dech. Nejsou lidská, není v nich člověka
Tak hovoří obludy vymyšlené, aby vás pohltily
Dejte si říci, za nějaky čas, nějaky krátký čas
nebude po nich slechu, Nabuchodonozor se také jen letmo
připomíná
A teď je čas nejvyšší, abychom všichni ztichli
a spát šla slova
slova unavená, slova zmučená, slova znetvořená
aby byla zapomenuta v tichu nesmírném
aby utonula v nevýslovnou
kde bychom je zas hledali s úpěním
pravdivá, silná a plná kajícího
pro katedrálnost věku, jež vidím blížít se
pro dorozumění člověka s člověkem a národa s národem
pro dorozumění s Bohem, jenž stojí a čeká
u dveří srdce tvého
Je to On
v tmách hodiny třetí
který byv vyzdvižen táhne všechno k sobě
Málem ho přehlédli, jako ty jej přehlížíš v bližním svém
ale dějiny se ohrávají jeho mlčící přítomností
a všechen útek je útek před ním, všechna vzpoura
je vzpoura proti Kříži
tomuto trůnu jedině opravdové moci
tomuto trůnu jedině opravdové moci nad světem

VII

Bylo k zalknutí

Nikdo nevěděl jak a nikdo nevěděl proč
ale všichni
trýznitelé i trýznění, vězňitelé i věznění
byli zajedno v tom, že cosi se skončit má
Aniž si to řekli, shodovali se všichni v představě děsivé
že jsou u dna všech zásob, z nichž člověk živ je
jako se všichni svorně podíleli o dědictví dvou
velkých válek
o trosky a znetvoření a potřebu pokoje v sobě samých
o trosky a zdivočení a potřebu pokoje všude ve světě

Připozdívalo se
tváře i hvězdy ukazovaly hodinu značně už pokročilou
aby se mohlo ještě začít
s nápravou

kteřou si ovšem představovali každý po svém
Doporučovali si navzájem své věčně živé
kteří zatím byli už v rozkladu a hrozně páchli
Páchlo a kazilo se, co zbyvalo ještě v tom dusnu sevřeném
mezi mrazem neznáma minulého a mrazem neznáma
budoucího
a jenom když se někdo narodil nebo někdo zemřel
dveřmi pootevřenými aspoň ty nejbližší
chlad odjinud ovanul

Všichni byli obráceni vpřed
hledíce tupě na prázdnou a studenou končinu
budoucnosti
a odvraceli se ode mne a málokdo mi dopřával sluchu
když jsem jim říkal
že nic nelze odtamtud očekávat
a že se tam nic nemůže objevit, co už nebylo v minulosti
rozmnoženo a přetvořeno
úsilím této chvíle
Zacpávali si uši při slovech mých
že všechno velké a krásné už bylo, jako naše dětství
už bylo
jako byla Geneze, katedrály a výpravy misionářů
a že jenom naším dechem nadějí rozšířeným
našimi ústy a našima rukama
to vstupuje do budoucna

Nemohli chápat
minulost u nich začínala tak zcela nedávno
předloňskou dovolenou
anebo tím rokem, kdy se vylíhlo tolik chroustů
a otec umřel
Celá léta jim vypadla, celá staletí, celé věky
byly v nich přeškrtnuty a začerněny
jak řádky zabavené, jež radno číst není

Nebylo pro ně to tkanivo dějstvování
s nitmi souvislostí
které se sbíhají, které se rozbíhají
svazující daleké s blízkým
v obrazce událostí

Neviděli, protože chtěli vidět jen očima
neslyšeli, protože chtěli slyšet jen ušima
ten zmatek spořádaný
v němž každé dnes
spojuje zítřek se včerejškem
který byl také dneškem včerejška včerejšího
takže vždycky bylo nějaké dneska vzdálené
a nějaké včera ještě vzdálenější
nazpět a nazpět přes hroby králů
přes zrození řeči
k Adamovi, který nás všechny v sobě nesl
kterého všichni v sobě nosíme

Nevěděli, že ti všichni ve svých dnešcích vzdálených,
vzdálenějších
mají nám cosi říci
cosi závažného, bez čeho my se nemůžeme obejít
nikterak
Ustavičně jsou na cestě k nám se svym poselstvím
důležitým
podávají nám je bez rukou, říkají nám je bez jazyka
s naléhavostí hudby, kterou abychom slyšeli, musíme
zmlknout zcela
Míchají se do našich věcí, a když je neodháníme,
pomáhají
Není očí, jež nebyly obráceny k nám
není rukou, jež nebyly pozdviženy k nám
ještě včera i za potopy
a v městech, jimž nijak už neříká se

Zatímco také protinožci, také pygmejové z pralesů v této
chvíli
posílají své svědectví jednoslabičné, ale neotřesné
Celé dni zvoní u nás, pozdravy, vzkazy, a depeše prší
na stůl
obyvatelům toho strašného času bez soucitu a slitování
kteří však nejsou doma
Odcestovali neznámo kam
patrně aby získali alibi
a nemuseli jedenkrát odpovídat za to, co se stalo.

Ubozí
Dosud žádný monarcha nebyl tak podváděn jako
tito vládci
obklopení prázdnotou svého hřmotu, jenž nepropouští
už ani hlásek pravdy
Vidím jejich město, jež vyrůstá
jako slovo opakované tvrdošijně
Prošel jsem jeho ulicemi a teď neviděn pozoruji
co se děje za jeho zdmi a u jeho stolů
v této hodině temnot, v něž Evropa potápí se
zatímco ruka kněze prodloužená staletími nám žehná
A je to sám Kristus, neboť ta ruka je probodena
a vrací se zase k svému hřebu, k své nehybnosti
a všude se dějí přísná opatření
aby se nepohnula
už nikdy

Vidím jejich město
jejich domy ulici za ulicí, jak rostly z chrámů
tak jako píseň světská vyrostla z písni zbožné
Je hodina temnot, dveře jsem zavřel a okno otvírám
a neslyším už zvony, ani jiný hlas radostný, jen dlouhý
vzdech
vycházející z jeho zdi a z jeho dlažby a stromů, jak se
nakláním
nad toto pochmurné panoráma města dvou vrchů
vrchu s kasematami a vrchu s katedrálou

Nic neslyším než vzdech bezmoci, jak v temnotách
pozoruji
ten první vrch s mučírny a druhý
ten kostelní útes s věžemi v moři domů
Svatý Michael, Svatý Jakub, Svatý Tomáš a Maří
Magdalena
tolikrát přirozenost milostí osedlaná
ti jasní kentaurové vzpínající se na návrší božím
s měděnkou na hřbetech připraveni ke skoku do blankytu
kam visí obrácení špicemi věží svých

Hledí mi do okna ti strážci pospolitosti nezměrné
zatímco blízko i v dálce
dokonává se zápas, jenž začal už za křížáků, králů
a trubadúrů
zápas s prapory rozvinutými naveskrz
v němž nikdo mne nezastane...

Je jich mnoho, ale co na tom, jsou vlastně dva
Je jich mnoho, kdo padá a krvácí, ale jsou vlastně dva
Jako katedrála a mučírna stojí tu proti sobě
jak ty dva vrchy, mezi nimiž město se rozlévá
Muž s očima dítěte. Nad dějinami. Žehnající a bezbranný
A ten pán Nikdo. Tvář mroží. Tvář zpod dějin
s pohromami se deroucí...
Jde o vládu nad světem
Jde o člověka, který se zahazuje
sám sobě ponechán
Viděli jsme, jak celé věky se snažil uniknout ze staré hrůzy
upadáje do nízkého strachu
Viděli jsme, jak se pokoušel stáhnout všechno své bohatství,
všechno dobro
z dosahu Boží ruky
pojistit se a klidně spát
a zatím jak svaty Bartoloměj svlečeno z kůže
po celém svém povrchu člověčenstvo strašlivě krvácí
Ze všeho se už vydali, teď hluboko pod cenou
musí nabízet své tělo, své mládí a věčnost svou
Byli jsme svědky toho, jak člověka ubývá
zatímco Bůh jen roste

Roste a má
a zmnožuje ustavičně sám v sobě svou blaženost
ustavičně se vrací k svým věčným pramenům,
k své hluboké noci
sám plný, sám ze sebe naplňuje spásu člověka, spásu světa

Z jeho kostelů rostou domy
z jeho tajemství věda
z jeho poslušnosti svoboda

V jeho jediných rukou zadarmo dávajících
v jeho žehnajících rukou probodených
jediná opravdová, jediná skutečná moc a vláda
jediná opravdová, jediná skutečná vláda nad světem